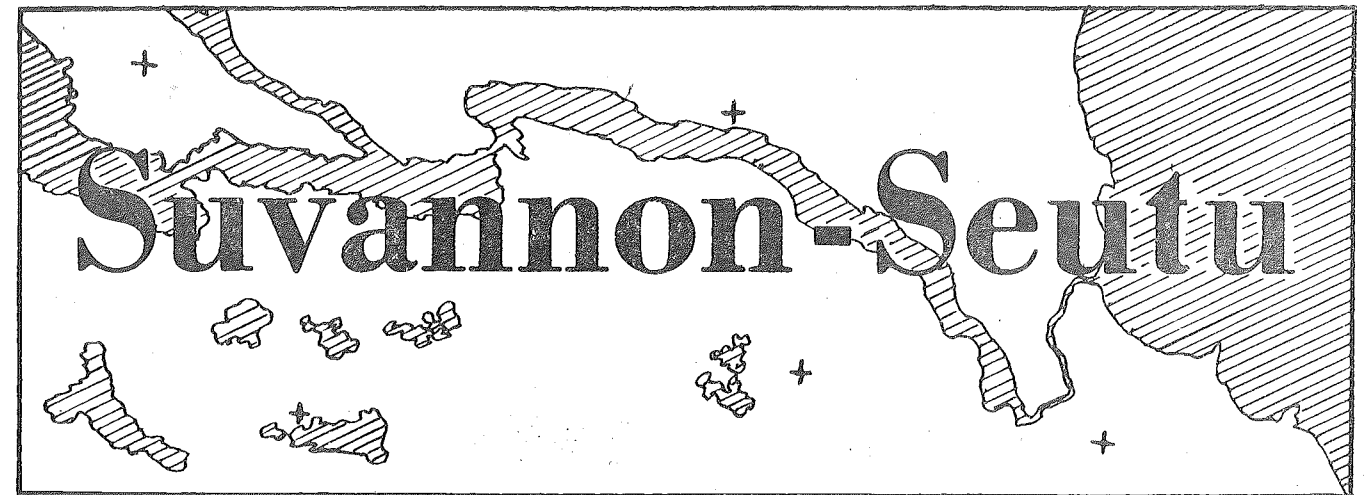

N:o 3 ELOKUU

Suvanto-Säätiön julkaisema aikakauslehti.

1958

Päätoimittaja Santeri Ollikainen

VANHUS HOLVIN ALLA

Kirj. Siimon

Alla kirkon kaariholvin
vanhus istuu valkopää,
tänne tutisevin polvin
tahtonut on kiirehtää.
Päänsä siinä hartahana
rukoukseen kumartuu,
tuttuja on joka sana
korviinsa mi kantautuu.

— — —
Puolen vuosisadan verran
tää uskollinen »kirkkomies»
on käynyt huonehessa Herran
useammin kukaties,
kuin kenkään näistä vieressään,
jotka hartaina kuin tää
kertailevat mielessään
Herran sanaa ylevää.

Urkuin soitto soinnahtaa,
kansa hakee virren kohtaa.
Laulu kaikuun ponnahtaa,
kanttori kun sitä johtaa.
Vanhus kirjan kuluneen
avaa sormin värisevin,
sitten urkuin säveleen
yhtyy — äänin särisevin.

— — —
Kumisevaan laulun voimaan
hukkuu ääni vanhuksen,
vaan sydämessään silti soimaan
uskon jääneen sävelen.
Rinta nousee — painuu rinta,
suunsa vaivoin aukenee,
siin on ponnistusten hinta —
voimat loppuun raukenee.

Painuu pää kuin rukoukseen,
hengitys vain huohottaa —
kun tullaan uskontunnustukseen,
päänsä jälleen kohoaa
ja huulet liikkuu, vaikk'ei sana
sieltä tullut kuulukaan,
katse harhaa sameana
kirkon kupuun korkeaan.

— — —
Siinä istuu hiljaa hetken,
vaan saarnavirteen virkistyy —
On tehnyt sielu kaukoretken,
nyt lähtökohtaan vetäytyy.
Pirteänä vanhus jälleen
seuraa sanaa Jumalan,
jost on saanut elämälleen
matkasauvan tukevan.

Ystävyyttä ja avunantoa

Turistimatikailijat ovat parhaita rauhanlähettiläitä, ystävyyden edistäjiä ja avunantajia. Niin meistä moni ajatteli Leningradin matkaa valmistellessaan, eikä se tunnelma suinkaan särkynyt matkan aikana eikä sen päättyessä.

Kyselimme ennen lähtöä matkatoimistomme johtajalta onko miten suuret mahdollisuudet yleensä päästä pois Neuvostoliitosta ehjin nahoin, mihin tuo lupsakka herrasmies vastasi tähän tapaan: Jos herrat ovat oikeita herrasmiehiä käytöksessään, eivätkä riko täällä hyviksi katsottuja sovinnaisuustapoja vastaan, niin aivan varmaan pääsette kotinne määräaikana, pahemmassa tapauksessa teidät palautetaan ennemmin.

Luottavaisin mielin matkamme onnistumisesta kokoonnuimme lähtöasemille, hienosti puettuina, lompsat täynnä ja matkalaukut pulloittivat avunantoa. Ei tahtonut tuntea edes vanhoja tuttuja. Kaikki vaikuttivat niin ulkomaan turisteilta.

Ensimmäinen kosketus naapurimaan kansalaisiin tapahtui heti vaunuun noustuamme. Meidät toivotti tervetulleeksi vilkkaasti elehtivä junamies, joka piti huolta hyvinvoinnistamme.

Sanotaan, että seura tekee kaltaiseksi, mutta ei tuota sanontaa voitane pitää pätevänä aivan lyhyttä matkaseuraa ajatellen, mutta kait sen jokainen myöntänee, että hauskat iloiset ja hyvät matkatoverit tekevät seuramatkan hauskaksi, mieliinpainuvaksi, jopa mielestä lähtemättömäksi. Olkoonkin, että nuo hyvät toverit joskus sortuvat, mutta ei se jätä ikäviä muistoja, päinvastoin.

Ennenkuin pääsimme rajalle voitiin jo havaita monenlaisia seuralaisia, oli vakavia, passintarkastusta ja matkavaikeuksia jo etukäteen pelkääviä, oli pelkäämättömiä joiden kasvoista saattoi lukea: Otan selvän naapurista. Menen minne tahdon, kävi miten kävi. Suurin osa oli nauravia ja laulavia ajanviettäjiä, jotka eivät huolehtineet huomisesta ja juuri heidän seurassaan oli hauskinda olla, mennessä, ollessa ja tullessa. Muuta-

mat matkatovereistamme olivat pitäneet huolta huomisesta, he olivat varanneet matkaevästä, mutta he olivat niin rehellisiä, etteivät vieneet mitään salaa yli rajan. Sen vuoksi oli pullo tyhjennettävä jo Suomen puolella ja sen huomasi heti, että nyt ovat oikeat hyvätahdon lähettiläät matkassa. Pienessä keittiössä maisteltiin sinunmaljoja ja laulettiin: »Volga, Volga, äiti armas...» Kaksikielisesti ja neliäänisesti. Nämä n.s. vodkauristit tasoittavat raja-aitoja jos kuka, siitä saimme myöhemmin monta omakohtaista kokemusta, eikä varmaan heitä murheella muistella omassakaan leirissä.

Kun nelisenkymmentä henkilöä jätetään autoista keskelle suurkaupungin öistä hyöriinää tavoitteineen, toiveineen ja haluineen, syntyy pakosta hajoitusliike. Kukin riensi toimittamaan kiireellisiä asioitaan ennenkuin majoitus saatiin selväksi. Kun nimenhuudossa todettiin parin kolmen v-turistin puuttuvan lähti pari kaukopartiossa kouliintunutta miestä kaupunkia koukkaamaan ja kun Leningrad on Nevan moneen kappaleeseen jakama miljoonakaupunki, niin eikös vaan partio löytänytkin tuon suomalaisen kirkkiosaston Nevan rannalta, kaukaa katsoen täysin saarroksiin joutuneena. Kylmä hiki nousi partionjohtajan kasvoille, kun hän muisti matkatoimiston johtajan varoituksen venäläisistä naisista, sillä juuri naiset piirittivät meikäläisiä ja meikäläiset puolestaan heitä.

Meni ehtoo, tuli aamu, saapuivat oppaamme vaatimattomasti puettut suomalaissyntyiset neitoset, toinen fil. maisteri, toinen lääkäri. Söimme klo 9 aamiaisen, klo 9.30 tulivat linjavaunut, kovasti vaatimattomat sellaiset. Kiersimme kaupungissa, menimme Eremitaasiin, museoon, joka miljoonine esineineen, kalteuksineen ja 22 km pituisine käytävineen teki valtavan vaikutuksen.

Täällä saimme kosketuksen jo suurempaan kansanjoukkoon, jota jo lauantai-iltapäivänä oli siellä aika runsaasti. Oppaamme selostivat meille historiaa, huoneita ja esineitä. Tuntui siltä että monasti

ovat neidit käyneet talossa, kun niin hyvin läksynsä taisivat.

Täällä olimme mielestämme ensi kerran kosketuksissa pelättyjen GPU-virkailijain kanssa. Meitä nimittäin itsepintaisesti seurasi kaksi akkaa, jos niin voisi sanoa. Toinen oli pitkä, laiha rouvan kuikale ja toinen lyhyt tyllerö. Puettuina oikein yksinkertaisiin pukuihin he suu auki töllestelivät aina meidän joukossamme. Meitä, alkoi vähän suututtaa se, että pelkäävätköhän nuo meidän isäntämme, että jotakin vohkimme tai kiihoitamme kansaa. Menimme oppaille valittamaan, mutta he rauhoittivat ja pyysivät, että antakaa nyt rouvien ihailla komeita suomalaisia poikia, mikä selitys ei meitä oikein tyydyttänyt. Käsikimme itse naisten painua hiiteen, mutta he vastasivat vain, ne ponimait. Kun sitten saimme luvan lähteä museosta hävisivät vakoojamme ja silloin vastata selvisi, että taisivat kaverit suojella meidän taskujamme, sillä omat lättähattunsa ja taskuvarkaansa lienee sielläkin. Alahallissa tapasimme juopuneen miehen, jota vahtimestari ohjasi ulos, mutta kaveri tuumi, että museo on neuvostokansan ja hän on yksi sen jäsen, ei hän mihinkään kotoaan lähde.

Kaduilla ei näkynyt yhtään juopunutta, eikä hotelleissakaan heistä ollut minkäänlaista häiriötä, päinvastoin koettivat olla kovin kohteliaita. Keskikaupungin kadut ainakin olivat niin siistit, ettei sieltä löytänyt yhtään roskaa. Jos meikäläinen sivistynyt heitti karamellipaperin kadulle, niin nosti sen heti pois ensimmäinen jäljessä tulija ja vei roskalaatikkoon, joita on tiheään katuvarsilla. Oppaat selostivat että tupakantumpin heittämisestä kadulle on aikaisemmin asianomaista rangaistu. Tämä on osaltaan opettanut siisteyteen.

Neuvostokansa kuulemma ahertaa arkipäivät työssään niin ahkeeraan, ettei jouda kaduille, eikä kauppaankaan kuin iltapäivisin työstä päästyä. Senvuoksi kaupat ovatkin avoinna iltapäivisin 21 jopa eräät 23 saakka samoin pyhäisin, paitsi ei keskikäivällä. Kauppoja

Sunnuntaiksi

Katso siis, ettei valo joka sinussa on ole pimeyttä. Luukk. 11:35.

Herramme Jeesus joutui tämän maanpäällisen vaelluksensa aikana usein keskusteluun ja väittelyyn juutalaisten, varsinkin fariseusten ja kirjanoppineiden kanssa korkeimista hengellisistä asioista ja joskus jokapäiväisen elämän ongelmista. Nämä molemmat: fariseukset lahkolaisdogmeihin nojaten ja kirjanoppineet Mooseksen lain ja profeettain ennustusten tulkitsijoina olivat itsetietoisia kiivailijoita oppiansa ja uskonkappaleidensa puolesta. Samalla he tahtoivat, että kansa heidät huomioisi muita arvokkaammiksi ja halusivat esiintyä, niinkuin Jeesus monasti on maininnut ylimmäisillä ja etumaisilla istuimilla.

Koska Jeesus pystyi näkemään heidän sisimpäänsäkin ja tunsii heidän pyrkimyksensä etuilla, muka ylemmyytensä perusteella, tavallisen kansan kustannuksella, puhui hän näille usein katkeria totuuksia.

Niinpä hän fariseuksille sanoi: — Te olette kullalla silattujen hautojen kaltaiset, mitkä päältä ovat kullalla silatut, mutta sisältävät vain kuolleiden luita. — Tällä Jeesus tahtoi huomauttaa, että asianomaiset haluavat ulkokuorella peittää kaiken sen saastan ja lian, mikä heillä sisällänsä on ja mikä onkin heidän todellinen olemuksensa.

Jeesus tiesi, että näitä, jotka tahtoivat muka käytöksellään esiintyä ympäristönsä valona ja esimerkkinä, hallitsivat sisäisesti pimeät voimat, siksi hän heitti okaan heidän oimintuntoihinsa.

Aikojen kuluessa on ollut ja meidänkin päivinämmä on edelleen

sitti jo tottumaton matkamiehestä, niin että mieli alkoi tehdä kotipuoleen. Jätettyämme jäähyväiset ystäväisille oppaille asemalla ja poiketen paluumatkalla Viipurissa saavuimme Riihimäelle klo 24 onnellisina, onnistuneesta matkasta väsyneinä, sydän ja matkalaukut täynnä matkamuistoja naapurimaasta, jossa tulimme luvanneeksi ettemme sano väärää todistusta lähimmäisestämme.

E v a k k o.

elämän laki ja sen oleelliset muodot samat, kuin Jeesuksen aikoina Israelissa olivat — samat valoineen ja varjoineen. Tämä siksi, että ihmisen on ollut sama maailman alusta ja on aina aikojen loppuun.

Hän on vain ihminen.

Ulospäin näkyvä valo saattaakin osoittautua synkäksi pimeydeksi, kun sitä ylhäältä katselee kaikkinäkevä silmä. Sellainen omatekoisen valo ja silaus ei kestä myöskään Jumalan sanan läpivalaisua, vaan himmenee ja pimenee siinä.

Aina on ihmisiä keskellämme, joiden menestys on alkanut ja jatkuu valhevalon heijastuksessa. Hänen elämänsä saattaa olla kuin menestyvää huvinäytelmää, ympärillään on ystäviä ja ihailijoita, mutta silti hän ei pysty antamaan ympäristölleen todellista valoa, koska se valo mikä hänessä pinnalla näkyy onkin itseasiassa pimeyttä, siksi kun Jumalan sanan valo ei sitä ole kirkastanut ja puhdistanut.

Ystävänä, katso siis, ettei se valo joka sinussa on ole pimeyttä. Siimon.

Lipatti, lipatti ranta

Kirj. A. Aava.

Lipatti, lipatti ranta elokuulla, kuutamossa.

Vesi tumma, maa hämärä, järvellä hopeinen silta.

Lipatti, lipatti ranta.

Nuottamies apajan potki. Kirves kolkki, lavus kalkki, kaahti hämyinen äyräs.

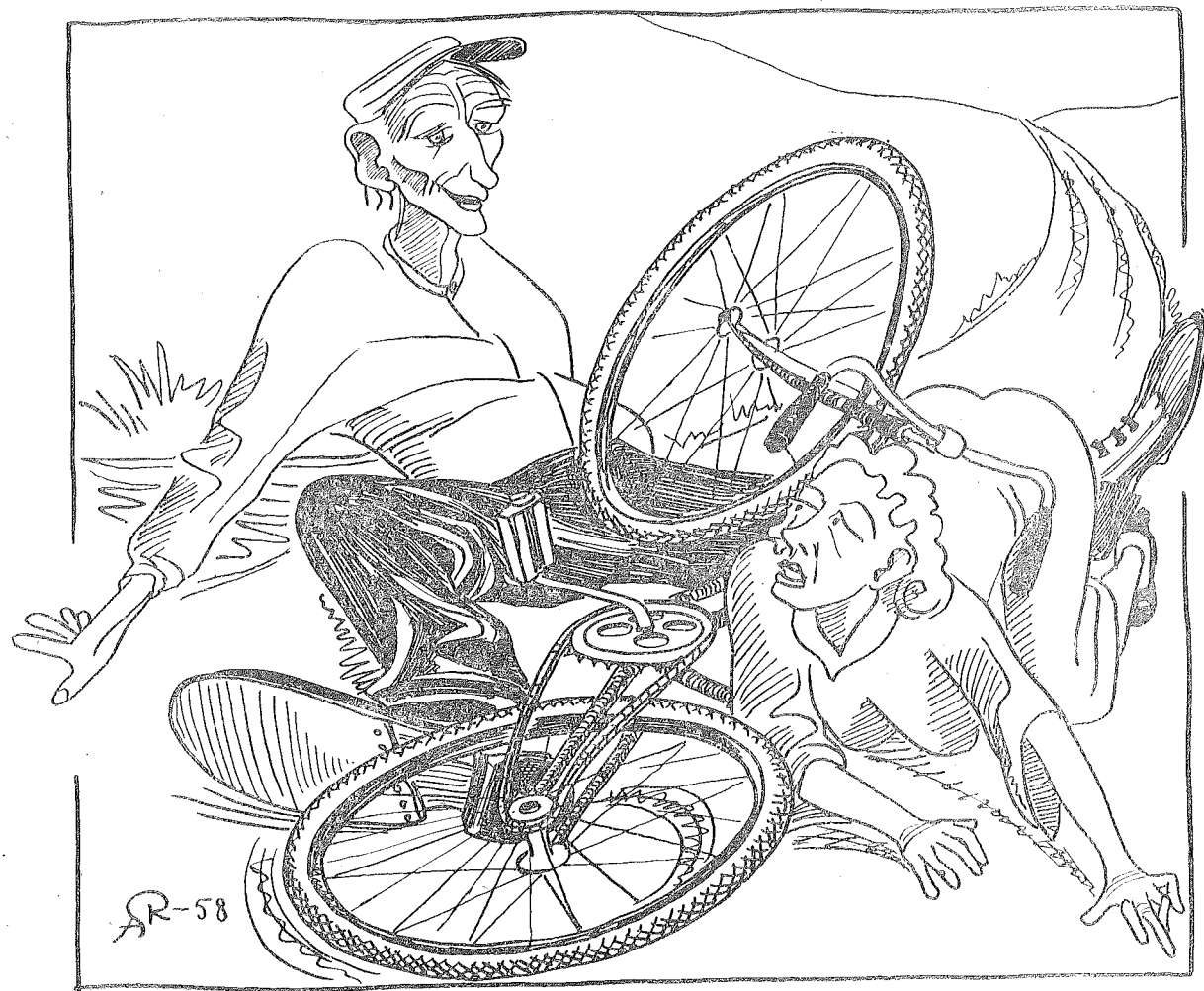
Vetivät varoen miehet, kulki kuplaen lavukset, hauet loiski, särjet läiski, ahvenet perin pakoili, ruo'ot taipui, lehvät liikkui, nöyrästi kumarsi kaislat.

Lipatti, lipatti ranta.

Nuottamies tekevi tulta, kalat panevi patahan, toiset puikkohon pujotti, hiiltien valmisti varissa. Katsoi kun porisi keitto, liekit leiskuivat ritisten, jutellen tupakoi miehet. — Yö leuto, hämykäs ranta, pilvillä hopeiset reunat.

Kirj. Sak u.

5

Ko isännä paita jäi oven välillä

maan ylitse ja mie yritin tulla peräs, mut ko hyö huomasiit miun ni R:ku sano, jot: — Kuuleha poika, sie tiet viisaast, jos meät nuk kumoa täl neuvomisel. — Miun ol pakko vettäijä vähä takasi, mut ko ei tuntunt yhtea nukuttoa ja miul ku jäi epäselväks heijä aikomukse, jot mitä heil oikei olj meinik tehäh, ni meinasin jot miun pitä vissii yritteä varoittaa talonväkkii, sill eihä kukkoa oikeill asjoil kulkeva tule yösyvämel hiipimeä kennekää kartanol. Siit kuiteki minnuu alko hirvitteä, jot jos ne lyövät miun siint talonväkkie kohdistuvast hyväst työst ja itsepuolustus vaisto neuvo minnuu jot:—Lase ilma pois heijä pyörihiese kumiloist, ni ei hyö ainakaa äkkiistää pääse pe-

räst. — No niihä mie teinki ja tais siin kiirees hävitä jokkuu venttiiltappiki. Nyt ko pakotie olj varmistettu ni mie päätin auttaa talon isäntää. R:ku ja E:su olliit täl välil päässeet tuvan sein-vierie siihe porstuva ove luoks ja mie komahutin sellasel kanamuna kokosel kivel porstuva ovvie ja se antoki aikamoise muksauksen. Aattelin, jot kyl varmast nyt talon-väk herreä, mut miun ei ois tarvint täst aatella mitteä, sill isäntä olj jo huomant liikettä pihas ja olj just telläämsä ovvii auk ku kiv jysäht siihe. Ei hänelkä nähtävästi olt aikoa panna sen enempeä vaatteita peällie ku mikä sattui olemaa siin makkoamaa käyveess ja siihe vaatekertoa sisälty voa yks pitkänpuoleine, uutuuttoa jäykkä, piikkopaita ja tää kankia pajahelma siin ensimmäisen tuljki ovenvälist näkyvii. Isäntä karjais jo siel porstuva puolel sil äänel, jot miust alko tuntuu, ettei R:ku ja E:su olemises taija nyt mitteä kehumista olla ja kylhä hyö sen itseki aavis-tiit. R:ku yrittii pitkil käsilleä tarttuu isännä pajahelmaa kii, mut E:su tyrkkäs samas ovvii kiipäi ja työnski siksiase kovast, jot pajahelma jäi vahvast ove välili. R:ku ku huomasi sen, ni heä siers pihalt viel melkkosehirre pitämeä ovvii paikoillaa jot E:su peäs ove pönkält pois. Isäntä yritti vetteä paitaa pois ove välist ja potkii ovvii saahaksie sen auk ja pääsäksiesie näyttämeä pojil, jot kenne luvall hyö tulluot yöl kartanol remmuumoa, mut ov ei avahunt milleä, eikä paitakoa lähtent ovevälist pois. Siitä hiä huus emännälliese, jot mää ikkunast ulos ja päästä sielt ov auk, jot mie pääsen täst irt, mut eihä heä naisihmine uskaltant mäännä pimiähämärä pihall.

Lopulta isäntä komens emäntää, jot tuo keritsimet tänn ja äkkiisteä. Emäntä pitel alus uuvve paija puolta ko se olj häne kutomoase ja tekemeäse, eikä ois antant sitä leikata rikki, mut ko isäntä paukautt nyrkilleäse ovvie ja alko purkaa suusta se nii karkeita ja kovvii sannot ku sai voa syrittäi mahtumoa, ni emäntä hyysyytti keritsimet hänel kättie. Kuiteki viel neuvo isäntää, jot älä nyt iha pillal leikkaa uutta paitajais mut isäntä ei kuunelkoa neuvoloi, senko ähk voa ja leikata-rouskutti kerit-

simil pajan halk, jot pääs oven välist irti.

Mie kerkesi viel nähhä ko E:su ja R:ku loikkasiit koppoli aija ylitse ja juoksiit Ryhmänkylleä päi minkä kinttuloist läks. Kylhä hyö itseksie taisiit sillo jo tulla siihe uskuo, jot heil ei ainakoa sinä kesän uo terveellistä mäännä tään saman talon aitasalvamii kolistelemoa ja sitä uskuo viel vahvist se, ko kyläl kerrottii teän isännä sanonie jot: — Miu paitain ei toista kertaa jeä porstuva ove välili, siint mie uon iha nuuka. — Jokkuu vissii arveluo, jot mite sill pajaltäs kahakas käi. No, siint sen leikkaukse jälkie tul vähä niiko hännystaki muoteone vaatekapale ja siit ko siihe emäntä kiireest ompel sellase löysän paikan, ni siint tulj niiko kellohame.

Y. R.

Ei synny, ei sytytä

Kirj. S a k a r i a s.

Mikä painaa miehen mieltä, mikä on aivoissa ahinko kun ei synny, ei sytytä.

Joskus, kun kujilla kuljen, jaloin tallon taipaleita, virret virtoina valuvat mielessäni, , , , mellehtivät. Olispa kynä keralla, sekä paikalla paperi, saisin lauluuni sanoja, virteen — virraten säkeitä.

Illalla kotona istun, kyykötän kynä kädessä pöydän luona — pöllöttelen. Ontoksi oloni tunnen, typeräksi tyhjäksi.

Tuntuu kuin kynä kysyi odottaen — ongelmaksi: — Miksi ei minulla työtä, raapustusta, raatavalla? — Vastaan vaisusti hänelle: — Aatos on alavireessä. En saa syntymään sanoja värssyn verran, värvätyski. —

Yhä pohdin puoliyöhön itsekseeni — ihmettelen: — Mikä mieleni masenti, mikä sulki suun sävelen, kun ei synny, ei sytytä.

Rajapyykkejä

80 vuotta täytti 3. 7. 58 opettaja Hilma Koskenjaakko Korsossa. Hän on syntynyt Heinolassa, valmistunut opettajaksi Heinolan seminaarissa v. 1903 ja toiminut opettajana sen jälkeen Sakkolan Kiviniemessä.

Opettaja Koskenjaakko on kuulunut Sakkolan kunnan valtuustoon ja kouluvaliokuntaan sekä toiminut raittiusseuran ja marttayhdistyksen puheenjohtajana sekä nuorisoseuran sihteerinä ja johtokunnan jäsenenä.

Merkkipäivänään opettaja Koskenjaakko sai vastaanottaa omaisten, Kiviniemen nuorisoseuran ja marttayhdistyksen, entisten oppilaiden, naapureiden ym. ystävien lukuisat tervehdyskäynnit ja sähkösanomaonnittelut.

Opettaja Koskenjaakko on suorittanut suuriarvoisen elämäntyön opettajana ja kasvattajana Sakkolan Kiviniemessä.

Toivotamme hyvälle opettajalle ja ihmiselle ehtoisa elämäniltaa.

H. U.

60 vuotta täyttää rouva Helmi Mäkinen, o.s. Kallonen, Seinäjoella tk. 28 pnä, siis 28. 7. 1958. Hän on syntyjään petäjärväläisiä, tunnetun satulaseppä Juho Kallosen tytär ja otti nuoruudessaan osaa kotikylänsä hyviin rientoihin, osallistuen mm. nuorisoseuran ja laulukoron toimintaan.

Syyskuun 7 pnä 1958 täyttää Vesilahdelle siirtynyt ja siellä sotien jälkeisen ajan toiminut Petäjärvän Marttayhdistys 40 vuotta. Kotipaikkakunnallaan Sakkolan Petäjärvellä ennättä yhdistys tehdä vaikuttavaa ja siunauksellista työtä emäntien, tyttärien ja lastenkin keskuudessa. Melkein jokainen vuosi yhdistys järjesti jotain kotitalouden neuvonta- ja ohjauskursseja, kuto- ma-, ruuanlaitto- ja kasvitarha-alalla.

Toivotaan, että kaikki marttojen ystävät saapuvat tähän juhlaan viettämään yhdessä rattotiesan muistelohetken.

K A R L A X

Kirj. A k u.

»Jos mihi ei Hennonmeäe Martti kykene, ni se vaatii jo ihmise ymmäärykse ylj olevaa ossaamista».

Eräs vähän tämäntapainen ja monia muitakin sananparsia liikkui siinä Suvannon rantakylässä, jossa mainittu Martti rantasau-nassa syntyi samaan tapaan kuin lapset siihen aikaan syntyivät ja jonka kumpuilevilla kivikkomäillä hän ensimmäiset piikkopaitansa kulutti.

Tämä »historian hahmo» olikin sellainen tuhattaituri, että »älähän muuta vinka». (Vanha sanonta tämäkin). Tosin väitettiin työn laadun joskus kärsineen tällaisesta hajakeskityksestä, mutta Martti kait ajatteli vanhaan klassilliseen tapaan: »hajoita ja hallitse», sekä koitti hallita mahdollisimman monia työaloja.

Martin monitoimisuus oli perintöä isältä, sillä hänkin oli monitaituri, nimeltään Joones. Jos joku tahtoi teettää jotain erikoisempaa ja kysyi: — osaisiko ehkä Joones tehdä sen? — niin Joones loukkaantuneena sanoi: »On tyhmää kysyä, osaako Joones, vaan on sanottava tahtooko Joones tehdä sen». Tässä kertomuksessa pysyttellään kuitenkin vain Martin edesottamuksissa.

Hän ei ollut niitä poikia, jotka pistävät kynttilänsä vakan alle, vaan huhki mitä moninaisimmissa ammateissa. »Mitä tolkkuu siint tulis, jos koko ikkääs tekist vaa yhdellaista työtä, ikävä siint tulis», oli Martilla tapana sanoa, kun joku ihmetteli hänen muuttamistaan työalasta toiseen. »Kaikkii uon teht, uon olt tervatehtaaski mestarinn kaks vuotta», kehuskeli hän joskus.

Puukäsityöt, eli nikkarin ammatti oli hänellä pääartikkeli ja siihen hän pystyikin sen ajan vaatimusten mukaan tyydyttävästi. Kerrankin oli tehnyt naapurin emännälle kangaspuut ja kutsui emännän vastaanottokatselmukselle, sekä selitteli työtään näin: »Katsoha sie tuota istuintaki, eiks uo silja, ei siint meä

puikot takamuksiheis ja kaitiet on suorat, eikä mitkeä vankkyrät. Katso mitä kohtaa katsot, ni näet jot se on käsill teht, eikä jaloil potkittu. Ymmärrätsie nyt jot se on jokakohast teht iha riittime mukkaa?» Tietysti emäntä ymmärsi ja hyväksyi kangaspuut käyttöönsä.

Monen muun erikoisuuden ohessa oli Martti tekaissut itselleen uuden sukunimenkin. Sellaiseen ei siihen maailmanaikaan joka poika pystynytäkään. Martin tapaus sattui, tahi oikeammin tapahtui, tavallaan ulkomailla ja kenties olosuhteiden pakoittamana, mutta erikoisuus se sittenkin oli aikana, jolloin vanhoista nimistä ei hevin luovuttu, eikä ns. lisänimistäkään omakohtaisesti tykätty.

Inkerinmaalla oli näihin aikoihin, varsinkin kesäisin hyviä ansiotöitä ja olisi ollut ihme, jollei niin monipuolinen mies kuin kertomuksemme Martti olisi myöskin tätä ansiomahdollisuutta huomionnut. Monena kesänä hän ansaitsikin talvimuonaan tarvittavat varat töissä rajan toisella puolella, jonne silloin oli vapaa pääsy.

Porsaskauppa käynnissä

Hän oli siellä erilaisissa ammatteissa, mutta joskus renkinäkin maatilalla. Ympäri maata kulkenut muurarijuttu sattui myöskin Martin kohdalla ja on todistettu tositapaus. Sen on kirjoittajalle kertonut inkeriläinen pakolainen Anni Virolainen, jonka naapurissa tapaus sattui.

Inkerin Milkkulaisissa Martti oli ottanut muurausurakan Kös-sin Mikkeliä ja äkkiä uuni syntyikin ja muurari muutti töihin naapuriin Virolaisen taloon. Tässä oli vielä uuninteko kesken, kun Kössin isäntä juoksi hätäisenä Virolaisen pihaan ja huusi avonaisesta ikkunasta sisällä työskentelevälle muurarille: »Tule hyvä mies apuun se uuni jo kaatu». Martti muljautti vihaisesti, sylkäisi ja kirosi sekä saneli harvaksen: »Ymmärrätsie mies, jot mie uonki voa tekijä, enkä kii pitäjä, siihe sie soat etsii toisii». Miten Kössin isäntä lieene saanut kaatuneen uunin kuntoon, siitä ei tämä tarina kerro, kun se ei kuulu esilläolevan asian puitteisiin.

Eräänä vuotena Martti oli pestautunut kesärengiksi erääseen inkeriläiseen taloon. Renki osoit-tautui töihin pystyväksi, monitai-toiseksi ja lisäksi erinomaisen nasevaksi tarinamieheksi, joten isäntäväki oli häneen erittäin tyytyväinen, eikä isäntä ottanut asiaa pahaksi, vaikka renki aina työnlomassa laski leikkiä talon tyttären kanssa ja huvitti muuta-kin talonväkeä hassutusjutuil-laan. Kesän kallistuessa syys-puoleen Martti eräänä lauantai-iltana esitteli isännälle, että hän aikoo keskeyttää nyt rengin työt, koska hänelle nyt vasta muistui mieleen, että häneltä keväällä tänne lähtiessä unohtui veisto-pölkky naapurin tuvan keskilat-tialle, eikä ne ole voineet sitä siirtää pois, kun hän lähtiessään lupasi tulla taloon jatkamaan nikkaritöitä ja kun muisti nyt asian, niin täytyy lähteä. Isäntä esteli, sillä sopimusaikaa oli vielä kolmisen viikkoa jäljellä, mutta

Ensi rakkaus

Kirj. Evakko.

Täällä Hämeessä on ahteita, Savossa vaaroja, Lapissa jänkiä jne, mutta siellä Koti-Kannaksella oli mäkisiä ja palteita. Kylät olivat muodostuneet mäkien päälle ja rinteille sekä läheisempiä asuinaloja kylissä eriteltiin mäkikunniksi. Oli Kuparisen mäki, Leppäsenmäki, Naskalinmäki, Runteenmäki jne. Leppäsenmäki oli syntymämaani. Siellä noki-ssa saunassa, savuisen ikkuna-ruudun läpi näin ensikerran päivänvalon ja parkaisin tämän maan kovuudelle ja kylmyydelle.

Mäkikunnan muodosti taloryhmittymä, riippuen talojen luku mäkikunnan suuruudesta ja talojen pienenä. Usein oli mäkikunnalla selvät luonnonrajansa, järvi, joki, puro, metsä tahi notko eroitti sen toisesta mäkikunnasta. Suurjaossa näille mäkikunnille annettiin omat kylänumeronsa ja tietty manttaaliluku maata. Suuriperheinen talous sai joskus kokonaisen manttaalin maankin hallintaansa, mutta perheen jakaantuessa pienenivät maakaistatkin, kun kukin tahto

maasta osansa.

Kotimäkeni oli jaettu alkoinaan kahdelle perheelle, vaan nyt perintöoikeuden nojalla kuului jo seitsemälle eri talolle.

Talot olivat pieniä ja perheet suuria ja tämän mäkikunnan tavoitteena tuntui olevan keskimäärin seitsemän lasta perhettä kohden. Näin siis mäkikunnan piholla, teillä ja rannoilla olikin melkoista elämänvilskettä ja kun lasten ikäerotkaan eivät olleet suuret, niin oltiin tavallaan kaikki ikäänkuin samaa seuraa. Olimme kaikki sellaisia »paitaressuja», toisilta puuttuivat housut, toisilta hame ja monelle selkään jäänyt vana osoitti oliko hametta tahi housuja kannattanut yksi tahi kaksi henkselinahaa. Alastomat selät olivat mustia kuin neeke-reillä, liasta ja auringon paah-teesta johtuen.

Moni voi luulla, ettei romantikka elä näin alkeellisissa oloissa, mutta se ei pidä paikkaansa.

Mäkikunnassamme vaikutti kylän lautamies, jolle oli sinautunut syntymään viisi tyttölasta.

jääneet nikkarityöt, mutta oli hyvin vaihtelias Venäjän puolelle tekemästään työmatkasta.

Joitakin kuukausia Martin kotiutumisen jälkeen tuli Sakkolan pitäjän viranomaisille monilla leimolla varustettu kirje Venäjältä, missä tiedusteltiin Martti Karlaxia ja hänen asuinpaikkaansa, vaan sen nimistä henkilöä ei löytynyt. Tulipa joitain yksityistiedustelujakin, Martin edellisen kesän työtalosta peräisin olevia, vaan Karlax oli hävinnyt olemattomiin. Näiden tiedustelujen johdosta Martin naapurit ja kylänmiehet tekivät omakohtaisia päätelmiä ja sitten kävi niin, että tämä nikkar-, muurari- ym. mestari sai loppukänsä kantaa liikanimenä: Karlax, vaikkakaan sitä ei kukaan uskaltanut hänelle kohtisuoraan itselleen sanoa. Martti kun nähkäas oli melkoisen äkkipikainenkin luonne, jos niikseen sattui, niin oli varottava iskemästä vanhaan arpeen.

Martti piti päänsä ja sanoi: »En mie siintä palkast välitä, mikä on sisäs ni olkua siel, mut miun pitteä olla sannain takan, ko kerra mie lupasin tulla ni mie nyt meän. Kun talon tytär kuuli miesten keskustelun, niin pistäytyi hän äkkiä äitinsä kamariin ja sinne kutsuttiin kohta isäntäkin. Martin pakkaillessa vähäisiä tavaroita tuli isäntä kamarista ja alkoi kysellä: »Mikä se on se siun sukunimmeis, ku täss on voa Martiks sinnuu sanottu ja onks siul oikei oma kotj siel Suome puolell?»

Martti hellautti tavaranyytin selkäänsä, kääntyi isäntään päin ja saneli jälleen harvaksen: »Mie uon Martti Lordinpoika Karlax ja on miul sellane taloki, jot sen joka ikkunast näkkyö jonkinlainen maisema. Hyväst voa nyt, enkä mie muistele teitä pahall».

Martti käveli nyytteineen kotikylään ja alkoi siellä kesken-

Aikamoinen koiranleuka kun oli mieheekseen, niin houkutteli hän meitä viattomia miehenalkuja vävypojikkeeseen hyvällä puheella ja makeisillakin, mutta työtä siinä hänellä oli, sen muistan.

Onnettomuudeksi mäkikunnassa oli vähän poikia ja moninverroin enemmän tyttölapsia. Pulma olikin siinä, että meitä poikia ei olisi riittänyt kuin lautamiehen vävyiksi ja toisillakin vanhemmilla olisi ollut tyttöjä poisannettavaksi. Me pojat huomioimme, että onkin tiukka kysyntä vävypojista ja koetimme karttaa tyttöjen vanhempien salajuonia, sillä noin 5 vuotias poika on jo varovainen ja itsenäisyydestään arka.

Lautamies oli kuitenkin niin etevä, että hän keksi kaikenlaisia juonia, meidän poikien itsenäisyyden menoksi. Hän mm. osti tyttärilleen erikoisen kauniita vaatteita ja verhosi niillä tyttöjensä kaikki mahdolliset rakennemat tyystin peittoon, niin ettei niistä näkynyt kuin kirkkaat siimät ja nenämykerö. Miten lie nee ollutkin, kun ne tytötkin osasivat olla niin perin herttaisia meille pojan mörököilleille. Voi sitä lelujen paljoutta, mitä me saimme ihailla lautamiehen talossa käydessämme. Joulun jälkeen minua kohtasi suuri yllätys. Silloin eivät vielä joulupukit olleet perheissä niin yleiset kuin nyt, mutta niistä puhuttiin sitä enemmän. Oljista oli tehty kalpeita jäljennöksiä pitkäsarvisista pukeista, mutta sellaista, jolla olivat suuret kikkurasarvet, pitkä parta ja kilikilikellot kaulassa, ei meidän mäkikunnan lapsista ollut kukaan nähnyt.

Oli Tapanin päivä, kun menin isäni kanssa lautamiehelle Tahvonan ajoin ja silloin ensikerran näin omien silmin sen »pukin». Se oli sellainen elämys, jota ihminen ei unohda koskaan.

Talon tytöt riensivät kilvan näyttämään minulle joululahjojaan, mutta ne olen unohtanut muut, vaan kun talon vanhin tytär, ikätoverini, talutti narusta aivan ilmielävän näköistä pukkia, komeaa suurisarvista, harmaata eläintä, jolla oli punainen rusetti kaulassa ja hopean värinen tiuku, mikä helisi pukin nyökytellen edetessä, tuuhean parran heiluessa askelten tahdissa. (Huomasin vasta myöhemmin, ettei

Tilastoa tarvittiin

Kirj. Niksi.

Aapeli oli siinä neljännen ja viidennen vuosikymmenen välimailla, kun yhtäkkiä alkoi tuntua, että ihmisen ei ole hyvä yksinänsä olla.

Pienoinen maatila hänellä oli ja sen kanssa touhutessa meni aika niin, ettei tähän mennessä ollut aikaa mietiskellä, eikä niinollen yksinäisyyden tunne ahdistellut. »Aikansa kutakin», sanotaan

set kiertotiet hiihdettyäni menin lautamiehen taloon, mutta seisatuin nyt ovensuuhun häpeillen, kuin olisin ollut jossain pahanteossa. Lopulta rohkenin isännältä tiedustaa, paljonko pukki maksaa noin niinkuin kaupasta ostettuna. Tuntui, ettei sitä olisi haluttu mieluusti ilmoittaa, vaan lopulta kuitenkin sain selville, että se kaupassa maksaa 25 penniä ja lähtiessäni painoin summan visusti mieleeni. Huomatessani naapurien lasten leikkivän pihollaan, en voinut kulkea suorinta tietä kotiin, vaan oli tehtävä jälleen kiertomatka pihojen taitse ja aitojenkin ylitse. Erästä korkeaa aitaa suksineni ylittäessä kaaduini päälleni lumihankkeen ja siitä selvittyäni en enään muistanutkaan pukin hintaa, jota olin kaatumiseeni asti lakkaamatta hokenut. Ei auttanut muu, kuin mennä uudelleen hinnan tiedusteluun ja nyt lautamies ilmoitti sen Venäjän rahana, mikä olikin siihen aikaan yleisempi rahayksikkö rajakunnissa kuin Suomen markka ja pennit.

Heti pihalle päästyäni aloin hokea: »Pukki maksaa yhdeksän kopekkaa, pukki maksaa yhdeksän kopekkaa, enkä lähtenyt nyt kiertotielle silläkään uhalla, että naapurien lapset näkisivät minut.

Suksisauvaa pääni päällä heilauttaen ja pukin hintaa hokien raivasin tien kotini ikkunan lapsiparven läpi, jotka juuri sitä minun hokemistani ilkkuivat ja jotkut matkivatkin.

Mitä kaikkea ihminen saakaan kokea ensirakkautensa vuoksi, vaikka sen kohteena olisikin vain joulupukki.

ja Aapelin etsikko-aika koitti juuri nyt. Kylkiluun paikka tuntui tyhjältä.

Lieneekö edellämainitun huomioonni syynä ollut se, kun lähinaapuriin tuli kesäpiiaaksi sellainen napakka punaposkinen pikkulapsi, ei tosin enään lapsen kirjoissa oleva, vaan iältään lähimain niillä rajoilla, jolloin itsekin alkaa arvioida kuuluvansa ylijäämien joukkoon.

Aapeli oli tätä naapurin uutta piikaa usein katsellut syrjäsilmillä hänen hosuessaan talon töissä ja monasti sattui, että he tienristeyksessä joutuivat aivan silmätyksin työstä palatessaan. Näissä yhyttämistapauksissa muuttuivat heidän silmäyksensä päiväpäivältä tuttavallisemmiksi ja heistä molemmista alkoi tuntua, että he ikäänkuin jollain tavalla alkaisivat ymmärtää toisiaan. Mitä se sellainen ymmärtäminen sitten pahaltaan oli, se ei kumpaisellekaan ollut selvillä.

Joku voisi nyt ajatella, tahi sanoakin pamauttaa suoralta kädeltä, että Aapeli oli alkanut rakastua, mutta asiat eivät vielä olleet edes sinnepäin kallellaan. Aapelista vain tuntui jollain tavalla mukavalta tulla tiellä tätä tyttöä vastaan ja katsella häntä läheltä siinä sivuuttamisvaiheessa. Hän käsitti tämän jokapäiväisen tapaamisen eräänlaiseksi rentoutumishetkeksi ja työnjälkeen tarpeelliseksi. Näin jatku päivästä päivään ja viikosta viikkoon.

Sitten eräänä päivänä, elokuun puolivälissä, heidän tavanomaisena sivuuttamishetkenään, tyttö pysähtyi ja katsoi kummallisen hellästi Aapelia suoraan silmiin. Aapelista tämä oli niin yllättävä tapaus, että hän häkeltyi siinä määrin, ettei hetkeen kuullut eikä nähnyt mitään ja vasta, kun tyttö jo oli ennättänyt palvelustalonsa pihaan, havaitsi Aapeli seisovansa tienristeyksessä käsi otsalla kuin varjostamassa silmiään sillä. Koko sen illan hän käveli määrättömästi ja hajamielisenä, eikä iltä-askareista tahtonut tulla mitään. Iltä-ateria-

kaan ei tuntunut maistuvan entiseen tapaan ja tavallista aikaisemmin hän nyt vetäytyi makuu-aittansa pimeään hiljaisuuteen. Siunattuaan itsensä lapsena oppimallaan iltarukouksella, Aapeli tunsu täysin rauhoittuneensa ja entisen järkkymättömän tasapainon palanneen. Kohta alkoikin tasainen kuorsaus tärisyttää vanhan aitan orsia. Nukkuja oli saavuttanut onnellisen nirvanansa.

Edellisen päivän hautova lämpö enteili ukkosta ja ennen puolta yötä alkoikin lounaassa salamoida ja jyristä. Syntyi myrskytuuli, mikä kuljetti ukkospilvet nopeasti yli taivaan ja kohta Aapelinkin aitan kattoa pieksivät jääraakeet, ulkona räiski ja paukahteli lakkaamatta.

Tämä luonnonvoimien mellastus keskeytti Aapelin unen ja kun myrsky paukutteli asunnon eteisen aukijäänyttä ovea, niin havahtui hän täydellisesti. Sadekuuro oli tälläkohtaa lyhytaikainen. Aapeli kävi sulkeutuneen eteisen oven ja vetäytyi jälleen makuulavitsalleen aikomuksenaan jatkaa keskeytynyttä unta. Jokin aikomus ei suinkaan ole samaa, kuin aikomuksen toteutuminen, sen sai Aapelikin nyt kokea. Odotellessaan unen tuloa, alkoi hänen ajatustoimintansa liikkua omia teitään. Se vei Aapelin siihen eilispäivän kohtaamishetkeen ja piteli itsepintaisesti häntä siinä, vaikka hän käänteli itseään peiton alla ja koitti jo käsivoiminkin työntää tätä ajatusta pois. Sitten hän yritti kiertotietä. Muistutteli mieleensä elämänsä varrella sattuneita harmillisia tapauksia ja koitti syventyä niiden pohdintaan, saadakseen siten unettavan uupumuksen tunteen, mutta kaikki turhaan. Saatuaan kiintokohdan edellisen päivän työsuorituksiin, tuntui jo siltä, että siinä on aihe, mikä rauhoittaa ja suo levon, mutta pohdinta päivän tapahtumista toi ne iltaan ja siihen naapurin pilkatyön kohtaamiseen. Sanokaamme häntä vaikka Aliinaksi. Kun Aapelin ajatukset kohtasivat Aliinan, niin alkoivat ne kieppua tämän ympärillä ja tanssivat siinä kuin puun oksien heiluttamat varjot kuutamoyönä. Lopulta Aapeli puristi kätensä nyrkkiin ja päätti, että nyt ei

ajattele mitään ja tästä tahdon ponnistuksesta johtuen tulikin jonkinlainen sumuverho mietiskelyn eteen ja ajatusten leikki tuntui hitaasti häipyvän etäisen autereen sisään. Vielä kerran kuva Aliinan eilisestä kohtaamisesta yritti tulla esille, mutta silloin Aapeli potkaisi, potkaisi niin, että peitto lensi lattialle ja tuolilla ollut juoma-astia sen mukana. Hän nousi, kävi ulkona asialla ja kääriytyi lattialta nostamansa peiton sisään tiiviisti vuoteelle. Tämä siksi, etteivät ulkoisetkaan äänet häiritsisi unen tuloa.

Muutama katkonainen kuorsahdus osoittikin jo unen alkaneen, mutta umpinaisen peitteen sisällä oli kuuma ja samassa, kun Aapeli vähän höllensi peitteen otetta, kiekaisi naapurin kukko. Se toi mieleen naapurin ja naapurista oli ajatuksen siivillä kovin lyhyt matka Aliinaan, naapurin palvelijaan. Nyt Aapeli potkaisi toisen kerran, tarkoittaen tällä rajulla tempulla karkoittaa läheisyydestään kaikki unta häiritsevät tekijät yhdessä nipussa, mutta iso varvas litsahti seinään kaksinkerroin ja Aapeli sen johdosta puhkesi sanailemaan seläistä, mikä ei sovi tämän kirjoituksen puitteisiin.

Kun näytti siltä, että tämä yö on pakosta valvottava, niin nousi hän vuoteensa laidalle istumaan ja otti tupakkavehkeet esille kulluttaakseen aikaa niiden parissa. Siinä haikuja vedellessä alkoi taas ajatuksen lankakin keriä purkautumaan päin, mutta miten ollakaan, alkoi mietiskely kokonaan uudelta pohjalta ja muodostui sisällöltään tällaiseksi: »Jos, hm — tässä olisi tuota — toinenkin ihminen, niin työt sujuisivat nopeammin ja olisihan siinä — puhetoverikin. Yksinäisellä on — joskus — ikäänkuin seuran kaipuuta — tuota... kun se yksinäisyys on niin... niin yksinäistä».

Tähän asti päästyä tuli taas Aliina mieleen ja nyt se tapahtuikin sikäli otollisella hetkellä, että Aapeli otti hänet vastaan ikäänkuin äskeisen mietelmän luonnollisena jatkona. »Niin — Aliina —», jatkoi Aapeli mietettään. »Aliina siinä olisi — ja — miksikäs ei se sopisikin — sopi-

sikin. — Hm, no... Tulisi se kyllä, jos — pyytäisin, mutta —». Ja nyt Aapeli mietti kauan. »Kaksi työkykyistä ihmistä talon töissä, se olisi hyvä asia, vaan kaksi suuta ja vatsaa kuluttamassa talon ruokavaroja, ei ehkä olekaan yhtä hyvä asia. No, kyllähän sitä viljanpuolta näistä vähistäkin maista kahdelle tulisi, tulisi varmasti, mutta se leivän höyste, se särvinpuoli — kun ei tässä ole lehmääkään tullut hankittua... olisiko pystyntykään hankkimaan ja pystyisikö sittenkään, vaikka tässä olisi toinenkin — ihminen talossa».

Aamuun asti jauhettuaan ajatusta, kannattiko ottaa taloonsa toista henkilöä ja pääsemättä lopputulokseen, päätti Aapeli lähteä kylän suurimman talon emännältä ottamaan jonkinlaista tilastoa juuri särvinpuolen kulutuksesta, ennenkuin omassa mielessäänkin lyö asian lukkoon.

Siihen tulokseen hän omien laskelmiensaakin mukaan jo pääsi, että kalliita liha- ja muita rasvapitoisia ruokia ei kannata ajatellaakaan, vaan halpaa kalaa, kuten silakkaa ja silliä ja kyllä sillä luulisi näissä töissä pärjäävän.

Varhain huomenissa Aapeli istuskeli Marttilan talon pirtin penkillä vähäpuheisena ja nenänsieraimiaan nostellen. (Hänellä oli tällainen erikoistaito). Kun talon muu väki vähitellen häipyi ulkoaskareilleen ja emäntä ja Aapeli jäivät kahdenkesken sisälle, niin tämä pari kertaa yskäistään sanoi: »Kuulehan Agnes, minun olisi sinulta kysyttävä yhtä asiaa». »Mikä se sellainen asia on, jota minun tarvitsisi selvittää?» kysyi emäntä puolestaan. »Kuinka paljon sinä arvelet meidän kahdelle hengelle silliä viikossa?» Aapeli sanoi ja nenänsieraimet nousivat pystyyn.

Minkälaisen vastauksen Aapeli lienee tiedusteluunsa saanut, sen sanamuoto ei ole tiedossa, mutta hänen talouslaskelmiinsa sopiva se kaikista päättäen on ollut, koska Aapelin talossa kohta sen jälkeen asui kaksi ihmistä — Aapeli ja Aliina.

Hädässä auttaja tunnetaan, onnessa unohtetaan.

Unest unnie lasta ja työst työhö morsianta.

Suomalaista sisua

Kirj. A k u.

Eräässä Suvannon rantakylässä asui valmoinen vanha mies, jota yleisesti sanottiin Sokeaksi Kaapreksi. Vaikka olikin umpisokea, niin muisti hän niiltä ajoilta, jolloin näkö oli moitteeton naapuritalot ja talojen tiet sekä polut, joten hän ilman opasta pystyi pistäytymään mihin naapuriin kulloinkin halusi. Omassa pihassaan hän askarteli ja liikkui niin selvin ottein, että sivullinen, joka ei tiennyt hänen sokeudestaan, ei mitään huomannut tavallisuudesta poikkeavaa. Polttopuutkin Kaapre sahasi ja pilkkoi itse. Tietenkin tässä olotilassa köyhyys oli ainainen ja pysyvä vieras.

Kaaprella ei ollut omaa saunaa, se kun jäi silloin näkökykyisenä tekemättä, joten saunominen oli naapurien saunojen varassa. Tästä ei sinänsä ollut mitään muuta haittaa kuin saunamatkat, sillä talot olivat tiheässä ryhmässä ja jokaisella talolla oli sauna, mihin Kaaprekin oli tervetullut, milloin vain halusi. Eräs saunamatka oli hänellä erikoinen ja huonommalla onnella siinä olisi voinut käydä hullumminkin kuin kävi.

Sanotaan, että unissakävijällä on onni matkassa, mutta siten saattaa joskus olla sokeallakin, että selviää vahingoittumatta pahalta näyttävästä tilanteesta.

Oli kevättälvi (asianomaisena vuotena) ja Kaapre oli tullut kylpemään Pekkolaaksi kutsutun talon saunaan. Samaa lölyyn oli tullut talonisännän lisäksi muitakin naapurin ukkoja. Otettiin kovat lölyt, levättiin välillä saunan eteisessä ja mentiin uudelleen vastomaan, Kaapre muiden mukana. Hämärässä saunassa ukot ähkiivät kipakassa lölyssä, vastat läiskivät ja pilailustaan tunnettu Mökin-Jussi nauratti toisia vitseillään.

Toisten huomaamatta oli Kaapre pukahtanut eteiseen, otti vaatteensa ja vastansa kainaloonsa ja lähti kotiin. (Hänellä oli tapana

kylmälläkin kävellä alasti saunamatkalta kotiin). Nyt sattui niin, että luultavasti moninkertaisen lölyn huumaanana lähtösuunta tuli väärä ja Kaapren kävellä köpittäessä hän joutui avonaisen kaivon kohdalle ja putoi sinne.

Saunaan vietiin tieto tapahtumasta ja Kaapren veli Martti, joka myöskin oli saunomassa, juoksi kaivon reunalle ja ikäänkuin toruen kysyi: »Mikä sinut sinne vei?» Mihin Kaapre kivahti vastaan kaivosta: »Mikä sinut siihen toi?» Martti taas kysyi: »Tuletko pois sieltä?» Kaapre kivahti entistä äkäisemmin: »Tuletko sie pois sieltä?» Martti oli myös äkkipikainen luonne ja suuttui Kaapren tankkaamiseen, kirosi ja sanoi: »Enkä minä sinun vuoksesi jätä kylpemistä kesken». Meni saunaan takaisin, otti vielä kovat lölyt ja sitten ukkosakki yhdessä tuli kaivolle ja veti Kaapren sieltä ylös, joka ei nyt enään vastustellut, vaan suostui ottamaan kaivon heitetystä köydestä kiinni. Eikä ukolle ollut putoaminen tuottanut mitään vammoja, sillä hän muisti tämän vanhan kaivon nurkassa olevan kiven ja kömpi sen päälle vedestä pois. Pudotes-

sa taas kainaloihin asti ulottuva vesi laimensi putouksen vauhtia. Vasta ja vaatemytty oli hänellä tiiviisti kainalossa, kun hän köyden pohjukassa kyynärkoukuihin riippuen vedettiin maanpinnalle. Kiitollisuutta nostajiaan kohtaan ei Kaapre tuntenut, vaan pärmänttäsi kaikenlaista ja lähti sitten köpittämään mökilleen, kun Martti-veli käänsi hänet oikeaan suuntaan.

Tämä Kaapre-ukon tapauskin osoittaa, että kun on suomalainen sisu, niin ei se lannistu kovissaakaan koettelemuksissa, mutta sen esiintuominen saattaa olla karkeahkoa, kuten tässäkin.

Kokonaisuutena ottaen oli Kaapre-ukon luonnekin mukiin menevä ja särmätön, jokapäiväisen elämän tehtävissä ja tarpeissa. Kun hän kävi naapurin emänniltä »kiisselin kyytiä» (maittoa) ja lauantaisin lämpimäisiä pyytelemässä, niin kumarteli hän nöyrästi jakellessaan kiitoksia, suuria ja paljon.

Kokemäki 1958
Satakunnan Maakunta Oy

HELVI RÄIKKÖNEN
MAITO- JA SEKATAVARALIIKE
TAMPERE

Satamakatu 3 puh 26 034.

Suvannon-Seutu

ilmestyy Lempäälässä 4 kertaa
vuodessa ja maksaa mk 225:—
vuosikerta.

Ilmoitusmaksu 10 mk mm.
Seisovista- ja kokosivun ilmoi-
tuksista alennus.

Toimitus

Päätoimittaja: Santeri Olli-
kainen. Toimitussihteeri Eero Nas-
kali.

Muu toimituskunta: Yrjö Raas-
ka, Ester Pitkänen, Viktor Ryyp-
pö ja Helmi Uosukainen.

Suosittellemme

LUKIJOILLEMME
tässä lehdessä ilmoi-
taneita toiminimiä.

Korkeakosken Kirjakauppa

Marjatta Loponen
Puh. Korkeakoski 42

Petäjärven Martat, Vesilahdella,
viettää toimintansa

40-vuotisjuhlaa

syyskuun 7 p:nä Vesilahden
Kk:n Seurojen talossa. Toivo-
taan ent. petäjärveläisiä ja
muitakin saapuvan yhteiseen
muisteluun.

Ruottunen
Kuivaspää Jooseppi
Moisio pt.

Sakkoa-junlaa

Vietetään Vesilahdessa elokuun 3 p:nä.

Juhla alkaa Jumalanpalveluksella Vesilahden kirkossa ja
saarnaa siinä lääninrovasti Joonas Laurila. Seuraa seppelten
lasku sankarihaudalla ja Karjalaan jääneiden vainajien muisto-
merkillä.

Päiväjuhla alkaa kello 14 Nuorisoseuran talossa. Sen runsaasta
ohjelmasta mainittakoon mm. kenraali Aarne Sihvon juhlapuhe.

Ylämäen ja Narvan soittokunnat hoitavat musiikkipuolen ja
Petäjärven martat tarjoilevat virvokkeita.

Iltajuhlassa näyttelevät Haparaisten nuorisoseuran näyttelijät
hauskan näytelmän ja on siinä muutakin mukavaa.

Ohjelmasta lähemmin paikallisissa ilmoituksissa. Terve tuloa.

Vesilahden Karjala-seura.

KESÄN HEDELMÄ- JA VIHANNESSATO TALTEEN

SÄILÖNTÄAINEET MEILTÄ.

MATTI HOPPONEN

Siirtomaa-, ruoka- ja maataloustavarain kauppa

KULJU.

PUHELIN KULJU 44.

Tehdessänne sähköalan koneiden ja kojeiden hankintoja alkää
unohtako tiedustella meiltäkin. Lähetämme rahtivapaasti hyvitätäen
sopivan alennuksen.

PESUKONEITA, JÄÄKAAPPEJA, PÖLYNIMUREITA, PUMP-
PUJA, MOOTTOREITA, LYPSEKONEITA, SÄHKÖLIESIÄ,
RADIOITA, TELEVISIOITA sekä kaikkea sähköalalta.

RAASKAN SÄHKÖLIKE

Vesilahti
Postios: Lempäälä
Puh. Vesil. Koski 41

Valkeakoski
Sääksmäentie 17—19
Puh. 810

Tiijustelkoaha kokkeiks.